

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Küllytérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

(Telefon: 42. sz.)

dr. Ferényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy negyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Vértanuk napja.

— okt. 6.

(y) Folyó esztendőnket bizo-
nyára olyanként fogja nemze-
tünk későbbi történet-írója feltün-
tetni: amely nem mulott el
szürke egyhangúságban, mintegy
statisztikaként az idők szellemé-
nek s a történelemnek, — de
kimagaslott társai közül, a le-
folyt nagy jelentőségű esemé-
nyek által.

Alig derült a tavasz napsu-
gara: máris nemcsak a termé-
szet kelt életre örök rendelteté-
séhez hiven, de a magyar nép
lelkében is hevesebb érzelmek
lobbantak föl; a szívek hango-
sabbán dobogtak, a nemzeti élet
vérkeringése gyorsabbá, ifjabbá,
erőteljesebbé lett.

A 37 év óta köznapiasság
szürkeségében élt magyar nem-
zet lerázta bilincseinek azt a ré-
szét, melyet a legutóbbi esztendő
rémes szelleme, — ki tudná meg-
mondani miért? — de elrettentő
nehézséggel rakott reá. A lé-
lek, érzés, gondolat, vélemény
felszabadult, az 1906. év tava-
sza második kiadásává lett az
1848 tavaszának.

Megdönthetlennék vélt erős-
ségek, milliók által imádott bál-
ványok hullottak porba egy nap
alatt. A jog, törvény és igazság
elfoglalta az öt megillető helyet,
a magyar mélyebb, szabadabb
lélegzetet vett és üdvözölve a
hajnal hasadását: maga is min-
den rétegében, minden tényező-
jében új életet kezdett.

A nyár, — ennek a törté-
nelmi nevezetességű 1906. eszt-
endőnek forró nyara, — az sem
volt a pihenés és szórakozás idő-
szaka. Ez a nyár a munka
időszakává lett avatva azok ál-
tal, akik a nemzet történelmé-
ben helyet kérnek nagy nevük-
nek s akik e rövid pár hónap
alatt be akarták bizonyítani, hogy
a hazaszeretet és a mások jólé-
téért való munkásság heve oly
erős, hogy az fizikai lehetetlen-
séget nem ismer a jó ügy mun-
kálásában.

A pihenésre és üdülésre szánt
időben nagyjaink dolgoztak. Be-
szédeik gyönyört okoztak hallga-

tóságuknak, kifejtett program-
jukkal egy jobb jövő perspekti-
váját állították a magyar nemzet
elő, — tetteik most fognak ér-
vényesülni, az országgyűlés jövő
heti összehívásával megkezdődő
tanácskozások folyamán.

Magyar nemzetünk legünne-
peltebb, legkimagaslóbb szabad-
sághőse a nagy fejedelem: II.
Rákóczy Ferenc pár nap múltán
visszatér körünkbe. A legszen-
tebb eszme legdicsőbb bajnoka
itt fogja örök álmát tovább pi-
henni most már ennek a hazá-
nak a földjében, a melyet ő oly
végtelenül szeretett s amely haza
ő nála nélkül nem lenne ott, a
hol hűséges fiainak buzgalma s
az ő példája nyomán van.

A ma ünnepelt Tizenhármak
bajtársainak, a halhatatlan emlé-
keztető 48-iki szabadsághősöknek
dicsőítésére szobrot emelt Kassa
város közönsége. A szobor le-
leplezése nem helyi, de ország-
gos ünnep volt. A leleplezéskor
a kormány és a parlament ki-
küldöttei, — majd pár nap mul-
va gr. Andrássy Gyula belügy-
miniszter az alkotmánypart ne-
vében, — tették le a kegyelet
szimbolumát, az együttlé érzést s
a hősök iránti tiszteletet kifejező
koszorúkat a szoborra. Annak a
közös hadseregnek főtisztjei pe-
dig — amelynek tábornokai a
vad önkény parancsára 1849
október 6-ikán az aradi vársánc-
ban gyilkos tüzet vezényeltek a
mi nemzeti szabadságunk félist-
tenei életének kioltására, — en-
nek a közös hadseregnek főtiszt-
jei szeptember 9-én fővegüket
levéve hallgatták az „Isten áld
meg a magyart“, — és díszben
tisztelgve állották körül a hő-
sök igaz érzését, hazaszeretetét
dicsőítő szobrot.

A magyar kormány hivatalos
megbízásából Arad vármegye fő-
ispánja ma koszorút helyezett a
szent mártírok szobrára. A ma-
gyar országgyűlés nagy küldött-
sége élén, a képviselőház elnöke
szintén koszorút tett le, lelkes
szavakban méltatva a mártírok
dicsőségét; — jelentik pedig
mindeme tények azt, hogy az
idők megváltoztak, hogy nemzet

és király, — a régi és új szel-
lem közt fenállott ellentétek meg-
szüntek, hogy jobb napok követ-
keznek e sokat szenvedett ha-
zára és az igazság, a nemzet
jogai előbb utóbb, de látszat sze-
rint már a közel jövőben elfog-
lalják az őket megillető helyet.

Az 1906. esztendő tehát már
a fentiekben csak igen röviden
vázoltak alapján is minden esetre
azoknak az esztendőknél egyike,
amelyek e hon történelmében
nem a szürke egyszerűség jelle-
gét öltötték magukra, de mara-
dandó becsü munkásságát fog-
ják igazolni életképes és fejlő-
désre törekvő nemzetünknek.

És hogy ez a még nem is
egészen lefolyt rövid esztendő
ekkora változásokat volt képes
teremteni a magyar nemzet po-
litikai életében; hogy a régi fa-
lak leomolván a zordon bástyák
helyét virányok foglalják el: az
annak a hazafias, szent és ma-
gasztos érzelemtől áthatott em-
bereknek a műve, akik évtize-
deken át küzdöttek az igazság-
diadaláért.

Ha tehát már kezdetben is
az eddigi eredmények keltenek
reményt bennünk azzal, hogy a
koalizált pártok harmónikus együtt
működése valóban egy jobb jövő-
nek a biztosítéka, — úgy a mi
mai ünnepünk igazán nemzeti
ünnep, mert a Tizenhármak lelke
ihlette meg nagyjainkat és hisz-
szük, hogy ezek az ő nyomdo-
kaikon fognak haladni. Ezért kü-
lönös és fokozott lelkesedéssel
és kegyelettel ünnepeljük az
1906-ik év október havának ha-
todikát.

Habár most, midőn az ősz
enyhe napsugarai az elmúlás gon-
dolatát ébresztik is mindnyájunk-
ban; amidőn a mulandóság per-
spektívája a természetben is élénk
táru, a mi hálás és nagyjait
igaz kegyelettel megbecsülni tu-
dó nemzetünk, lelke teljes mele-
gével szentel nagy ünnepet azok
emlékének: akik a mi történe-
tünk lapjaira a legragyogóbb be-
tűkkel írták be halhatatlan ne-
vüket; akiknek képe ott van
kunyhók és paloták falain, akik-
nek neve él gyermek és felnőtt

ajakán, szellemük pedig ural és
magasztos érzésben éltet cse-
csemőt és aggot egyaránt.

Tizenhármak! Magyar nem-
zetünk szentjei! Legyetek üdvö-
zölve e napon! Legyen áldott,
legyen örökkévaló szent neve-
tek, nemzeti szabadságunk apos-
tolai! Akik kijelöltétek előttünk
azt az utat, amelyen haladva
méltók lehetünk hozzátok, mi, a
kik ma áhitattal borulunk térdre
képeitek, emlékezetetek előtt.

Magyar anyák, magyar asz-
szonyok! Ez a nap ugyan a vér-
tanuk napja elsősorban, de nem
kevésbé a ti napotok is. Oda
kell vinnetek ma gyermekeite-
ket a Tizenhármak képe elé. Ha
már gondolkozni, gagyogni tud-
nak, szent imádságként oltások
lelkükbe ma ennek a Tizenhá-
romnak az erkölcsi hagyományát.
Tanítsátok őket hazaszeretetre, a
Tizenhármak példájának követé-
sére. Így fogjátok ti magyar asz-
szonyok ezt a nagy történelmi na-
pot a legméltóbban megünnepel-
ni, mert oly magot fogtok el-
vetni gyermekeitek lelkébe: a
mely bő gyümölcsöt hoz annak
idején ennek az édes magyar-
hazának felvirágzására.

Gyász, szomorúság ne ural-
kodjék lelkeinken e nagy napon.
Egy életképes, élnivágyó nem-
zet ünnepéhez nem illik a gyász.
Akik megdicsőülve vonultak be
a magyar nemzet történetébe, a
kiknek nevét áldva említi kicsi
és nagy, akiknek emlékét ke-
gyelettel fogja őrizni a magyar
mind az idők végeig, — azok
mártirhaláluk évfordulóját nem a
gyásznak, de a nemzeti megúj-
ulásnak ünnepként óhajtják lát-
ni örök dicsőségük honából.

Gyujsuk föl azért a kegye-
let lángját s ha még nem eléggé
világos is a jelen, merítsünk
erőt a multak emlékeiből és biz-
zunk egy jobb jövőben. A mi
vértanuinak poraiból egy dicsősé-
ges jövő fog föltámadni. Jelei
már mutatkoznak.

Legyen emléketek áldott és
örökké való, — Tizenhármak!

Sant Mór

angol férfi-szabó üzlete (S.-A.-Ujhely, Kazinczi-u.)

Értesitem a t. úri közönséget, hogy a Blumenfeld-féle házban lévő ujonnan berendezett üzletemet
skót-, francia- és honi-, valamint a legdivatosabb szőrmeárukkal felszereltem és elsőrendű mun-
kaerővel láttam el, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek
is meg tudok felelni.

Vidéki meghívásokra személyesen megyek el.

Adatok

az oktatásügy történetéhez Zemplén vármegyében.

Irta: Dudás Gyula.

(Folytatás.)

1. Kath. iskolák. (Tokaji járás.)

Tolcsván 21 gyermek jár iskolába. A tanító írást és olvasást tanít. Ha a tanító javadalmához még évi 40 frtot adnának, akkor, mondja az összeírás, tisztességesen megélhet.²⁾

Liszván 21 gyermek ír és olvas az iskolában. A tanító javadalmát évi 30 frttal és 12 mérő gabonával kellene javítani.

Erdőbényén a tanulók látszáma 19. A tanítás anyaga: írás, olvasás. A javadalom kiegészítésére 40 frt. és 12 mérő gabona szükséges.

Trauczonfalván 20 tanuló van; ezek szintén írni és olvasni tanulnak. A tanítónak, aki minden tanuló után heti 1 denárt kap, még évi 80 frt. és 10 mérő gabona kellene.

Ez összeírások azt mutatják, hogy bár az oktatás nem volt ingyenes, még is a hol csak tanító volt, kisebb-nagyobb számmal jártak a gyermekek iskolába, jóllehet nem állott fen az iskola kényszer. A régi időben nem nagyon kényszerítették a gyermekeket az iskolába járásra. Tudjuk, hogy az 1114. évi esztergomi zsinat szerint a köznépet nem is volt szabad tanítani. Az 1560. évi nagyszombati zsinat már a papokat kötelezi, hogy mindenkit tanítsanak. Az 1611. évben kath. részről elrendelték, hogy az iskolára utalt gyermekek nyilvántartassanak és a szülőket serkentsék arra, hogy gyermekeiket iskolába küldjék. Az 1777. évi Ratio a 6—12 éves gyermekek iskolaköteles voltát már kimondta, az 1806. évi Ratio az iskolamulasztók szüleiivel szemben a botbüntetés alkalmazását rendelte alkalmazni. József császár 1789-ben a bírságpénzt hozta be. A protestánsok 1795. évi szathmári kánonai szerint a mulasztók szülei ellen „bírói hatalom” alkalmazandó. Érdekesek némely helyi rendszabályok is. Így a szentesi ref. egyház már 1762-ben kimondta, hogy a mely szülő gyermekét nem iskoláztatja, egyházi ellátásban nem részesül. (L. Zsilinszky M. dr. Csongrád vm. tört. II. 123.) A kir. helytartótanács 1790-ben eltörli a József császár-féle bírságolást s elrendeli, hogy a szülőket figyelmeztetni kell, hogy a mennyire gazdaságuk kára nélkül tehetik, küld-

²⁾ „Honeste subsistere potest“.

jék gyermekeiket iskolába. Bácsmegegye ugyanezen évben kimondta, hogy az iskolamulasztók szüleit 12 botbüntetéssel kell büntetni. Az 1806. évi második Ratio szintén a botbüntetést hozta be, amit csak az 1845. évi kir. rendelettel kiadott iskolai szabályzat szüntetett meg, kimondván, hogy a mulasztók szülei ellen bírságpénz alkalmazandó. Érdekes hogy a zsidókra nézve 1798-ban kir. rendelet jelent meg, mely szerint ha iskolát nem végeztek, nem házasodhattak. Ezen intézkedést a kir. helytartótanács 1802-ben megújította. Ezt a rendeletet eddigi tanügytörténetíróink nem említik.

2. Ref. iskolák.

Tolcsván 24 gyermek van az iskolában, akik írni, olvasni és latinul grammatizálni tanulnak. A tanító fizetése minden tanítvány után heti 1 denárból és 1 köből borból áll.

Liszván 45 tanuló van s ezeket a tanító az írás-olvasástól kezdve egészen a szintaxisig tanítja. Javadalma 40 frt., 4 mérő gabona, kellő mennyiségű bor és minden gyermek után 1 denár, a miből jól megél.

Erdőbényén 54 gyermek járt iskolába s az írás-olvasástól kezdve egész a grammatikáig tanult. A tanító javadalmát kielégítőnek mondja az összeírás.

Petráhn 14 tanuló van; csak írni és olvasni tanulnak. A tanító a község jegyzői teendőket is végezi, tehát jó javadalommal bír.

1. Kath. iskolák. (Zempléni járás.)

Butkán csak 6 tanuló látogatta az iskolát, akik magyarul és latinul írni és olvasni tanulnak. A tanító minden gyermek után évente 1 frt. 12 krt. kapott s mivel más jövedelme is volt, — az összeíró szavai szerint — állásához méltóan megélhet. (Statui competenter vivere potest.)

Sátoraljai helyen két tanterem volt már ekkor. Az egyikben Lövei Mihály tanított 14 gyermeket, délelőtt írás-olvasás, délután katekizmusra. A másik tanító Bánóczy Mihály volt 40 tanulóval, ez is délelőtt írás-olvasást, délután pedig hittant és számolást tanított. Az előbbi tanító 1 frt. 12 krt., az utóbbi 1 forintot kapott minden gyermek után. Ugy látszik azonban egyéb javadalmuk is volt, mert az összeírás szerint „jól megélhettek“.

2. Ref. iskolák.

Deregyőn 15 tanuló, Nagyráskán 12 tanuló, Abarán 25, Csarnahón 20, Nagybariban 10, Borsiban 12, Ladmó-

vittem a gyöngye kis virágot s úgy fogadtam meg abban az órában, hogy: küzdeni fogok, nem riadok vissza semmitől, legyőzöm a nehézségeket, hogy méltó legyek hozzád édes, édes Margit.

Ott voltál mindig mellettem... És nem volt nehéz értem semmi. Ha gyöngye voltam, bátorítottál, te hoztál a szívemre gyógyító balzsamot; ha nagyon meggyötört az élet, a te fehér lelked, két beszédes szemed kísért mindenütt; neked, neked köszönhetek mindent.

Te vezettél fel a magaslatra; oda, ahol most vagyok...

És multak az évek, észrevétlen, gyorsan suhantak el s amikor elértem céloimat, fenn voltam — ott, a hová téged is magammal vihettek — egy szomorú reggel azt vettem észre, hogy nagyon is összetört a küzdelem, az ut, nem az vagyok, aki régen voltam: szőkehajú, kék szemű vidám ifjú...

És így, így ezzel a komoly, hideg arccal menjek én eléd? ezekkel a megfakult, szürke szemekkel, kopaszodó fejemmel?

Igy mondom neked: eljöttem értem és Margit, mert szeretlek, igazán szeretlek s szeretni foglak mindig, örökre... Eljöttem, mert sze-

gény, nyomorult vagyok nélküled én, György Béla, a híres orvos, a dugzagdag ember; eljöttem, mert üres, sivár nekem — a körülrajongott ünnepele embernek — az egész világ; mert a hideg, komoly tudós vágyik utánad minden gondolatával, egész szívvel, lelkével.

Elmenjek?... — El, el — sugják a kicsi, fehér szirmok — s én megmozdulok, hogy felálljak ablakomtól...

De mégis csak itt maradtam. Talán jobb is így, ki tudja? De csodálatos! nem lelem a helyem sehol, idegen körültem minden. A hintaszékem kényelmetlen, a szobám olyan komor, hideg, a könyvek unalmasak.

Ki, ki a szabadba, a kertbe, az én kedves virágaimhoz.

De azok is olyan színtelenek, gyöngye az illatuk, hervad, fonnyad mind, mind...

Csak az akáca virit még mindig, tele vannak a gallyak hófehér fűrtös virággal...

Akácvirág, édes, illatos fehérség. Lehajtom a fejem s úgy járok a kavicsos uton némán, egyedül...

Szomoruan...

*

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; **dús szénásvartartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyókná fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyszervi betegségeknek.**

hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kéty, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Vargha, dr. Szabó, dr. Scipiades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbetegségek, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csontlágylúdnál, angolkórúknál, vese- és hólyagbetegségek, étvágytalanságnál, vérszegénység, mint óvszer fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másféltérségnél valamivel nagyobb üvegekben minden kótes értékű mesterségesen szénásvával telített viznél, sőt a szódavíz is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető **ingyen kapható**. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

gény, nyomorult vagyok nélküled én, György Béla, a híres orvos, a dugzagdag ember; eljöttem, mert üres, sivár nekem — a körülrajongott ünnepele embernek — az egész világ; mert a hideg, komoly tudós vágyik utánad minden gondolatával, egész szívvel, lelkével.

Elmenjek?... — El, el — sugják a kicsi, fehér szirmok — s én megmozdulok, hogy felálljak ablakomtól...

De mégis csak itt maradtam. Talán jobb is így, ki tudja? De csodálatos! nem lelem a helyem sehol, idegen körültem minden. A hintaszékem kényelmetlen, a szobám olyan komor, hideg, a könyvek unalmasak.

Ki, ki a szabadba, a kertbe, az én kedves virágaimhoz.

De azok is olyan színtelenek, gyöngye az illatuk, hervad, fonnyad mind, mind...

Csak az akáca virit még mindig, tele vannak a gallyak hófehér fűrtös virággal...

Akácvirág, édes, illatos fehérség. Lehajtom a fejem s úgy járok a kavicsos uton némán, egyedül...

Szomoruan...

*

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; **dús szénásvartartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyókná fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyszervi betegségeknek.**

hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kéty, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Vargha, dr. Szabó, dr. Scipiades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbetegségek, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csontlágylúdnál, angolkórúknál, vese- és hólyagbetegségek, étvágytalanságnál, vérszegénység, mint óvszer fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másféltérségnél valamivel nagyobb üvegekben minden kótes értékű mesterségesen szénásvával telített viznél, sőt a szódavíz is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető **ingyen kapható**. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

gény, nyomorult vagyok nélküled én, György Béla, a híres orvos, a dugzagdag ember; eljöttem, mert üres, sivár nekem — a körülrajongott ünnepele embernek — az egész világ; mert a hideg, komoly tudós vágyik utánad minden gondolatával, egész szívvel, lelkével.

Elmenjek?... — El, el — sugják a kicsi, fehér szirmok — s én megmozdulok, hogy felálljak ablakomtól...

De mégis csak itt maradtam. Talán jobb is így, ki tudja? De csodálatos! nem lelem a helyem sehol, idegen körültem minden. A hintaszékem kényelmetlen, a szobám olyan komor, hideg, a könyvek unalmasak.

Ki, ki a szabadba, a kertbe, az én kedves virágaimhoz.

De azok is olyan színtelenek, gyöngye az illatuk, hervad, fonnyad mind, mind...

Csak az akáca virit még mindig, tele vannak a gallyak hófehér fűrtös virággal...

Akácvirág, édes, illatos fehérség. Lehajtom a fejem s úgy járok a kavicsos uton némán, egyedül...

Szomoruan...

*

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; **dús szénásvartartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyókná fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyszervi betegségeknek.**

hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kéty, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Vargha, dr. Szabó, dr. Scipiades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbetegségek, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csontlágylúdnál, angolkórúknál, vese- és hólyagbetegségek, étvágytalanságnál, vérszegénység, mint óvszer fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másféltérségnél valamivel nagyobb üvegekben minden kótes értékű mesterségesen szénásvával telített viznél, sőt a szódavíz is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető **ingyen kapható**. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

gény, nyomorult vagyok nélküled én, György Béla, a híres orvos, a dugzagdag ember; eljöttem, mert üres, sivár nekem — a körülrajongott ünnepele embernek — az egész világ; mert a hideg, komoly tudós vágyik utánad minden gondolatával, egész szívvel, lelkével.

Elmenjek?... — El, el — sugják a kicsi, fehér szirmok — s én megmozdulok, hogy felálljak ablakomtól...

De mégis csak itt maradtam. Talán jobb is így, ki tudja? De csodálatos! nem lelem a helyem sehol, idegen körültem minden. A hintaszékem kényelmetlen, a szobám olyan komor, hideg, a könyvek unalmasak.

Ki, ki a szabadba, a kertbe, az én kedves virágaimhoz.

De azok is olyan színtelenek, gyöngye az illatuk, hervad, fonnyad mind, mind...

Csak az akáca virit még mindig, tele vannak a gallyak hófehér fűrtös virággal...

Akácvirág, édes, illatos fehérség. Lehajtom a fejem s úgy járok a kavicsos uton némán, egyedül...

Szomoruan...

*

előbbi iskolában. A tanító javadalma mindkét községben — állítólag — elegendő volt.³⁾

A kassai főigazgató, Péchy Gábor, 1780-ban az iránt kereste meg a megye hatóságát, hogy a népesebb községekben új iskolák állítása iránt intézkedjék. Mivel pedig az iskolák szervezése sok anyagi akadályba ütközött, 1781-ben József császár rendeletet küldött, mely szerint az új iskolák építési és fentartási költségei a községek házipénztárából is fődözhetők.⁴⁾

A szervezés azonban ennek dacára lassan folyt, mert a tankerület kir. tanfelügyelője, Ladomérszky István 1783-ban átiratot intézett a vármegyéhez, melyben panaszkodik, hogy az iskolák késedelmesen szervezettek. Maga a kir. helytartótanács is még ez évben kelt rendeletével sürgeti az iskolák felállítását s egyuttal meghagyja, hogy a már létező iskoláknál alkalmazott tanítók javadalmáról az iskolát fenartó községek rendes szerződéseket⁵⁾ (díjleveleket) állítsanak ki s azokat a megye hagyja jóvá.

Időközben értesült a kir. helytartótanács, hogy Sátoraljai helyen a tanítók szerződéseit az illetékes tényezők nem hajlandók megkötni, miért is 1784-ben meghagyta a vármegye hatóságának, hogy ezt az ügyet rendezze. A megye a megbízatásnak, úgy látszik, eleget is tett, mert az új helyi szerződések még ez évben el is készültek.⁶⁾

³⁾ Vármegyei levéltár. Loc. XII. nr. 117.

⁴⁾ Vármegyei levéltár.

⁵⁾ A sárospataki tanítók szerződése máj 1779. aug. 10-én elkészültek. A három tanítónak a község évi 140—140 frt. fizetést biztosított. (Zemplén várm. levéltár.)

⁶⁾ Zemplén várm. levéltár.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Vármegyei rendkívüli közgyűlés. A vármegye törvényhatósági bizottságának tagjait Meczner Gyula főispán folyó évi október hó 11-ik napjának délelőtt 10 órájára a vármegyeháza nagytermében kiűzött rendkívüli közgyűlésre hívta meg, melynek egyedüli tárgya: Alispán jelentése a dicsőült II. Rákóczy Ferenc fejedelem és bujdosó társai hainak hazaszállítása ünnepélyére megállapított országos sorrendről, nemkülönben Kassa szab. kir. városában lefolyó temetkezési ünnepély sorrendjéről; ezzel kapcsolatban megállapítása a vármegyét képviselő nagyküldöttségnek és megállapítása az

Az akácfaról hullani kezdenek a virágok...

Osszeszedem mind, mind a puha kis szirmot és ide teszem az íróasztalomra, egy kis ezüst hamutartóra...

Olyan nyugalmas esőnd van körültem, egyedül vagyok, csak az óra ketyeg alig hallhatóan.

Elöttem egy arckép, egy megfakult szürke kis kép — a te képed édes, édes Margit...

Nézem, nézem, — és egyszerre halk suttogást hallok:

— Mért nem jöttél értem? hisz mindig vártalak...

Mikor az akáca bontogatni kezdé hófehér bimbóit — azt hittem, hogy eljössz... mikor lehullatta illatos virágait — ismét csak azt hittem.

Vártalak, vártalak... s másodszor is virágozott az akác... le is hullt a szirma, de te csak nem jöttél... Sokszor kivirított, sokszor le is hullott — nem is vetted észre, el is felejtetted...

— Nem, nem, — emlékszem mindenre...

— Hát akkor mért nem jössz? hisz még mindig vártalak. Nem úgy mint régen: szép sötét fűrtökkel — fehér is van közte; nem rózsás arccal, halványabb lett kissé; nem ra-

A ZEMPLEN TÁRCÁJA.

Őszi verőfény.

(Néhány lap a György Béla naplójából.)

A „Zemplén” számára írta: Fonyi Ilonka.

Mindenre emlékszem...

Most, hogy ablakomnál ülök s az alkony kezdi bontogatni szárnyát, előmbe jő a mult... Az akácának egy virágos gallya behajlik az ablakomon, a szellő simogatja a fűrtös virágokat s egy-egy kis szirma ide hull elém...

Ez a puha kis fehérség, ez az illatos kis hely beszélni kezd hozzám; tavaszról, rég mult szép napokról s te rólad édes, édes Margit...

Látlak: sötét fűrtökkel, beszédes nagy szemekkel, édesen csacsogó ajakkal, látlak; a fejedben akácvirágból font fehér koszorúval, látlak; kacagva, látlak busan, könyes szemekkel úgy, ahogy utólszor láttalak.

Akkor, amikor elválasztottak tőlem; mert te Szentimrey bárónő, én meg csak egyszerűen György Béla voltam.

György Béla, az ispán fia...

Egy fehér akácvirág-fűzér hullott elém, te ejtetted el, én az ajkaimhoz

Mit igyunk?

Az elsőrendű természetes szénásvas natrontartalmú ásványvizet, a mohai Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszeré tették s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kéty, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Vargha, dr. Szabó, dr. Scipiades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbetegségek, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csontlágylúdnál, angolkórúknál, vese- és hólyagbetegségek, étvágytalanságnál, vérszegénység, mint óvszer fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másféltérségnél valamivel nagyobb üvegekben minden kótes értékű mesterségesen szénásvával telített viznél, sőt a szódavíz is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető **ingyen kapható**. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

ÁGNES-

Főraktár: SPINDLER KÁROLY urnál SÁTORALJAUJHELYEN.

ezekkel kapcsolatos egyéb intézkedések.

(A közigazgatási bizottság ülése. Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését október hó 8-án, hétfőn d. e. 9 órakor tartja Meczner Gyula főispán elnöke mellett, a vármegyeház nagy termében.

(Képviselőtestületi ülés. Sátoraljaujhely r. t. város képviselőtestülete folyó évi október hó 8-án délután 3 órakor a városháza nagytermében képviselőtestületi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Rákóczi Ferenc fejedelem hamvainak hazaszállítása alkalmával rendezendő ünnepségek megállapítása. 2. Pénzügyigazgató átirata az adóbehajtáshoz állami közegek alkalmazása tárgyában. 3. Vízvezeték ügyében államépítészeti hivatal átirata, — a vármegye közgyűlése által beküldött szabályrendelet kihirdetése, Hinterreiterrel kötött szerződés és az ideiglenes vízjogi engedély bemutatása. 4. Pénzügyi bizottság javaslata a zsolymári utvonal kiépítése tárgyában tett ajánlatra. 5. Ugyanannak javaslata a régi közkórház vételárának kifizetése tárgyában. 6. Utcái szemét és trágya értékesítése tárgyában és Windischgrätz Lajos gazdaságával kötött szerződés bemutatása. 7. Tanács jelentése a gypmesteri pótepitkezésekre vonatkozólag. 8. Özv. Fortunyák Jánosnéval a Heesketéren levő házra vonatkozólag megkötött szerződés bemutatása. 9. Pénzügyi bizottság javaslata a Torzsáson szükséges kocsiszin és felügyelői lak kiépítése tárgyában.

A telefon.

— okt. 6.

Immár teljesen készen és a közhasználatnak át adva, viszi előre, mint jelentős közforgalmi tényező, városunk érdekeit a telefon. Az egyre nagyobb és nagyobb arányokat öltő ipari és kereskedelmi élénkség, mi a telefon bevezetését különösen indokoltá tette, ma már igénybe veheti Ujhelyben is ezt, a közforgalom lebonyolítására oly jelentősen közreható eszközt, mi mindennél ékebben szóló apológiája az emberi tudásnak. Nagy, szembetűnő haladás ez városunkban, mely rövidesen fel lesz szerelve a modern technika vívmányaival ily módon. A telefon után jön a vízvezeték; Ujhely közgazdasági és kereskedelmi érdekei mellett

gyógó szemekkel — vesztettek a fényükből — de egész szívemmel, egész lelkem minden vágyával, gondolatával — éppen úgy mint régen.

— Hát te is? ... te is? megyek, megyek, nem tart vissza többé semmi megölne a vágy, ha tovább is itt maradnék! ...

S idegesen teszem le a képet — elborul a kis ezüst hamutartó — s tele van a fejem illatos, puha virágszirommal — épen úgy mint régen.

— Eljöttem ...
— Vártalak ...

S a karjaimban tartom az én édes, édes Margitomat ...

Eppen olyan mint volt, csak kissé komolyabb — de az ajka, az a csacsogó, édes kis száj — s a szemei ... nem változtak semmit.

A kertben ülünk, a kis kőlécán a nagy akácfa alatt, éppen úgy mint régen.

Verőfényes őszi nap van. Halvány virágok hervadó, gyöngye illatát hozza felénk a szellő. A fejünk felett mozognak a galyak, hullani kezdenek a puha, fehér szirmok.

Akácvirágból — fehér akácvirágból fonunk menyasszonyi koszorút ...

igy elég lesz téve a közérdek más irányu s eddig oly gyakran hangoztatott óhajainak is.

A közhasználatnak október elsejével átadott távbeszélő hálózat városunkban eddig mintegy 43 előfizetővel rendelkezik, mely számban természetesen benn foglaltnak a hivatalos előfizetők is. A telefon előfizetőknek teljes és hiteles névsora, hozzáfűzötten a legszükségesebb tudnivalókkal, itt következik:

Telefon számok: Ambrózy Nándor 1, Blumenfeld Adolf és társa terménykereskedő 2, Blumenfeld Jenő kereskedő 3, Chudovszky Mór főorvos 4, Csenedőrszárnyparancsnokság 5, Deutsch Adolf hordógyára 6, Diana fürdő 7, Dókus Gyula alispán 8, Első sátoraljaujhelyi petróleum finomító részv. társ. 9, „Felsőmagyarországi Hirlap” kiadóhivatala 10, Folyammérnöki hivatal m. kir. 11, Fried Lajos dr. ügyvéd 12, Haas Adolf borkereskedő 13, Haas Bertalan dr. ügyvéd 14, Haas Fülöp borkereskedő 15, Gypmesteri lak 16, Klár és Neumann szeszraktár 17, Kornstein Ignác vaskereskedő 18, Kornstein Ignác műhelye 19, Közkórház „Erzsébet”, 20, Központi takarékpénztár 21, Köztemető 22, Közvágóhid 23, Megyei általános bank r. t. 24, Plebánia hivatal róm. kath. 25, Polgármester Székely Elek 26, Honvéd lakatya 27, Reichard Mór és fia terménykereskedők 28, Reichard Salamon dr. ügyvéd 29, Rendőrség, városi 30, Rosenthal Sándor és Földi Károly ügyvédek 31, Sátoraljaujhelyi kölesönös önszegélyző hitelszövetkezet 32, Sátoraljaujhelyi népbank mint takarékpénztár 33, Sátoraljaujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet 34, Sátoraljaujhelyi takarékpénztár 35, Sátoraljaujhelyi villamvilágítási és érvátvíteli részv. társ. 36, Szöllősy Tivadar pezsgőgyára 37, Tüzoltó lakatya 38, Városi major 39, Widder Gyula gyógyszerész 40, Zemplén megyei keresk. ipar-, termény és hitel bank 41, „Zemplén” szerkesztősége, kiadóhivatala és könyvnyomdája 42, Zemplén vármegye közöns. (Megyeháza) 43, Pályaudvaron levő postaszoba 98, Posta és távirada hivatal főnök 99, Nyilvános állomás (Fülke) 100.

Hivatalos órák: Április 1-től szeptember 30-ig reggeli 7 órától este 9 óráig. Október 1-től március 31-ig reggeli 8 órától este 9 óráig.

Díjszabás a nyilvános állomás használatánál: A helyi forgalomban 5 percenként 20 fillér. A helyközi: (interurbán) forgalomban: közönséges beszélgetés 3 percenként 2 korona, sürgős beszélgetés 3 percenként 6 kor. Szolgálati értesítés 1 kor. A „visszavonási díj” a beszélgetési díj 1/3-ában van megállapítva.

HIREK.

— **A király névnapja** alkalmából okt. hó 4-én d. e. 9 órakor Sátoraljaujhelyben a rkath. plebánia templomban **Katinszky Géza** apátplebános, zempléni főesperes nagy papi segédlettel fényes ünnepi istentiszteletet tartott, melyen **Meczner Gyula** főispán vezetése mellett, élükön **Dókus Gyula** alispánnal, megjelentek a vármegye tisztviselői, több állami hivatal főtisztviselői s a helyi honvédszázalaj tisztikara. — Délben a tiszti étkezőben diszebed volt.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Csörgheő Zoltán belügyminiszteri fogalmazót, Molnár István ny. főispán unokáját, miniszteri segédtitkárrá nevezte ki.

— **Mártirok ünnepe.** Ma, október 6-án d. e. 9 órakor nemzeti történelmünk legdicsebb hőseinek emlékére kegyeletes ünnepet szentelt a vallásos- és hazafiúi buzgóság a sátoralja-

ujhelyi rk. plebánia templomban, hol **Katinszky Géza** apát-főesperes fényes papi segédlettel requiemet tartott elhunyt szent mártírjaink lelki üdvéért.

— A kegyeletes közönség zsufolásig megtöltötte a nagytemplomot, áldva a megdicsőülteket — és imádkozva Magyarország boldogságáért! — A gyászünnepélyen megjelent **Meczner Gyula** főispán és **Dókus Gyula** alispán vezetése alatt a vármegye tisztikara, ugyszintén az összes közhivatalok tisztviselői is nagy számban, **Meczner Gyula** főispán és **Dókus Gyula** alispán fekete díszmagyarban vezették a menetet, melyet hat, díszbe öltözött vármegyei huszár nyitott meg. — A **főgimnáziumban**. Ugyancsak kegyeletes ünnepséggel áldozott a helybeli főgimnázium ifjusága is az aradi tizenhárom vértanu emlékének ma október 6-án. A hazafias tanári kar vezetése alatt álló ifjuság minden alkalommal megünnepli a magyar történelem jelentősebb dátumait, mikor is fiatal szívük rajongó lelkesedésével emlékeznek vissza a mult időkre. A mai ünnepséget is sikerült, ügyes alkalmi beszéd, felolvasás, szavaltat és a Somogyi István tanár vezetése alatt álló énekkar dalai tették méltóvá a nagy nap emlékéhez. Az ünnepség az ifjuságnak a róm. kath. templomban megtartott gyászistentiszteleten való részvétele után, a következő sorozattal folyt le: 1. Ünnepi beszéd, tartotta **Buday Ákos** VIII. o. t. — 2. Október hat (Abrányi K.), szavalta **Székely Lajos** VIII. o. t. — 3. Országos gyászünnepen, énekelte a főgimn. vegyeskara. — 4. Vértanuk ünnepén, irta és felolvasta **Schönfeld Mór** VIII. o. t. — 5. Az aradi vértanuk (Palágyi L.), szavalta **Vonатовics László** VIII. o. t. — 6. Hymnus, énekelte a főgimn. vegyeskara.

— **Egyházmegyei hírek.** A kassai püspök **Molnár János** legyesebényei rk. segédlelkészt Váraljára. Legyesebényére bedig **Horváth Géza** gönci káplánt hason minőségben áthelyezte.

— **Halálozás.** **Hankisz Jolán**, hajduszoboszlói ref. népiskolai tanítónő élte 25-ik évében e hó 2-án Sárospatakon elhunyt. A megboldogultban **Hankisz Blanka** mádi állami iskolai tanítónő nővérét, **Pavletits György** és neje sárospataki lakosok pedig gyámleányukat gyászolják. A korán elköltözött, kiváló tehetségű tanítónő temetése igen nagy részvét mellett ment végbe e hó 3-án Sárospatakon.

— **Sátoraljaujhely fejlődése.** A Wekerle térnek s egyben városunknak is egyik disze, a Schön-féle pénzügyi palota, déli szárnyában teljesen rendben van s a kir. adóhivatal nov. hó 1-én átköltözik remélhetőleg már végleges otthonába, a város közepére. — Az épület északi szárnya is, — melyben a kir. pénzügyigazgató lakása lesz. — már tető alatt van. A kir. pénzügyigazgatóság s a számvétségügyi hivatalok a jövő év tavaszán költöznek át. — Egy új városrész van alakulóban a régi torna-csarnok mögötti téren is, hol **Bretz Gusztáv** helybeli kereskedő kezdte meg az építkezést, egy szép lakóházzal. A város mérnöki hivatala már kijelölte e térségen az utcavonalakat s a tágas puszta helyen rövid idő multán egész házsorok fognak emelkedni.

— **Magyar szentbeszéd.** A sátoraljaujhelyi izr. anyahitközség nagy templomában f. hó 11-én, esütörtökön, délelőtt fél 11 óra körül, a mázkir ima előtt dr. **Goldberger Izidor** rabbi hitszónok, magyar egyházi szent beszédet intéz a hivekhez.

— **A gyártelepi új zenekar.** A máv. helybeli gyártelepének vezetősége 4-én délutánra egy nagyobb-részt zeneértőkből és zenebarátokból álló társaságot hívott egybe, hogy bemutassa a gyártelep munkásaiból

ujjonnan alakított zenekart. A nagy számban összegyűlt közönséget kellemes meglepetés érte. A vegyes (vönósokból és fuvókból álló) zenekar nem várt praecizitással adott elő néhány darabot. A legjobb hatást **Kéler Béla** pompás **Rákóczy** nyitányával érte el, a melyek előadásával a kényesebb izlésű zenészek igényeit is kielégítették, hasonlóképen jól sikerült **Nikolics Toldi** Miklós c. darabjának előadása. Két darabban a zenekar ujonnan szerződöttetett karmestere **Schusztar József** mutatkozott be, mint alapos képzettségű hegedűművész. A legnagyobb elismeréssel adózunk egy a jeles karmesternek, mint a szorgalmas, tanulni vágyó munkás zenészeknek. Méltán megérdemlik a közönség pártolását. Felhívjuk előre is olvasóink figyelmét a közelebb tartandó hangversenyükre. Köszönet illeti a gyártelep érdemes vezetőségét a kellemes meglepetésért.

— **Az elsült fegyver.** Könnyelmű, gondatlan emberek már sokszor lettek okozói végzetes szerencsétlenségeknek, mert töltött fegyverrel játszadoztak. Legutóbb **Ujhelyben Dolozsák István** lett erősen sérült áldozata a játék közben elsült fegyvernek. Szüret közben, a keze ügyébe akadt fegyvert abban a hiszemben, hogy nincs megtöltve, forgatni kezdte. Egyszerre csak eldőrdült a revolver és **Dolozsákot** bal karján találta. A 21 éves, helybeli csizmadia segédet rögtön beszállították az Erzsébet kórházba, hol karjából a golyót eltávolították. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

— **A bérkocsi állomások.** Már említettük, hogy **Schmidt Lajos**, városunk rendőrkapitánya a képviselőtestülethez indítványt nyújtott be, melyben a bérkocsiknak különböző helyeken való elhelyezését kéri. Ó három, ily megfelelő helyet jelöl meg beadványában: a Wekerle-teret, mint a város gőcpontját, a Kazinczy utcának a törvényszéki palota és a posta s távirada épület közti részét s végül a **Palotás** utca felső, a napi piac-felé néző részét.

— **Elkobzott falragaszok.** A sátoraljaujhelyi **Friss Ujság** tegnapi számában azt a hirt kolportálta, hogy a rendőrkapitánya a helybeli szociálisták plakátját elkoboztatta. A rendőrség minket most arról értesít, hogy a nevezett ujság e hire nem felel meg a valóságnak.

— **A műtárlat Miskolcon.** A képzőművészeti társulat vándorkiállítására — mely f. é. nov. hó 27-én Sátoraljaujhelyben fog képkiallítás rendezni — folyó hó 6-án érkezett meg Miskolcra. A rendezés már serényen folyik **Balogh Bertalan** titkár vezetése alatt. A megnyitás Miskolcra holnap, vasárnap reggel történik **Molnár Viktor** közoktatásügyi államtitkár jelenlétében.

— **Vidéki hirlapirodalom.** A Kassán ezelőtt hetenkint egyszer megjelent „Felsővidéki Szemle” című katolikus lap, — a kassai püspöki egyházmegye félhivatalos közlönye, — f. é. október 1-től kezdve hetenkint kétszer jelenik meg. — Sátoraljaujhelyben okt. 3-tól dr. **Klein Károly** szerkesztésében „Sátoraljaujhelyi Friss Ujság” címmel krajeáros ujság indult meg, mely politikával nem foglalkozik.

— **Öngyilkos segédmérnök.** **Bartha Menyhért** fiatal mérnök, ki **Velejte** község vidékén felmérésekkel foglalkozott, f. hó 5-en reggel agyonlőtte magát. A szerencsétlenül járt fiatal ember kassai lakos volt, hol általános részvétet keltett az öngyilkosság hire annál is inkább, mert a kifogástalan és pontos hivatalnok vőlegény volt. Tettének oka állítólag gyógyíthatatlan betegség.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenhol „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin
Emeli az étvágyat és a testet, megszűnteti a köhögést, vesebeteg, éjjeli inndást.

„Roche”
Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

— **Tolvajlások.** Tóth Gyuláné gyári munkásnő bejelentette a rendőrségen, hogy lakásából 20 korona eltűnt és az összeg eltulajdonításával ő cselédjét, Szurok Julesát gyanúsítja. A rendőrség letartóztatta a kis cselédleányt, ki azonban mindent tagad. Az ügy a járásbíró előtt fog folytatódni. — **Krajnyik** Ferenc kofa kárára a napi piacról — éjnek idején valaki, a károsult bevallása szerint, 110 darab dinnyét ellopott. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy a tettesek inasgyerekek voltak, akik részben már be is ismerték a dolgot.

— **A megszőkött asszony.** Nem a legjobb házastársi viszonyban élhetett feleségével Kulcsár Ferenc, új helyi napszámós. A perpatvarok napirenden voltak, miket ugylátszik, nagyon meg unt az asszony. A tegnapi nap folyamán eltűnt a lakásból és hogy eltűnését férje számára emlékeztetéssé tegye, elvitte — mint a hogy Kulcsár jelentette be fájó szívvel a rendőrségen — féltve őrzött 100 koronáját.

— **Az érdemes kisbíró.** Ifj. Szemán János, Bodrogzsádany község érdemes kisbírája felhasználva azon alkalmat, hogy az elmaradt tisztújítás miatt a község ügyeit huzamosabb idő óta csak ideiglenes bíró vezeti, a falu legényeitől mintegy negyven korona pénzt szedett össze és azon megfogadta az olaszliszkai cigánybandát s az ideiglenes bírónál bejelentette, hogy neki a szolgabírótól bálí engedélye lévén, tehát hét vármegyére szóló táncmulatságot rendez a község részére, meghíva arra a környékbeli fiatalokat is. — A kisbírónak nagyon szépen sikerült a terve, mert a falu alatti gyepen tartott bálon a falu apraja, nagya résztvett, jó hasznót hajtva ugy a furfangos kisbírónak, valamint a kocsmárosnak is. Az olaszliszkai csendőrmeister azonban nyomára jött a hatóságot félrevezető eljárásnak s a kisbíró feljelentette. A tokaji járás főszolgabírája a kisbíró egy havi elzárásra és 17 korona pénzbüntetésre ítélte, azonkívül pedig intézkedni fog, hogy a bíróválasztás rövidesen megejtessék.

— **Tolvaj testvérek.** Szmoliga József 15 és öccse: Gyula 14 éves csavargó suhancok Csonka Mária kistoronyai leánytól Ujhelyben jártakor elloptak egy zsebkendőt, mibe 10 korona volt kötve. A nagy reményekre jogosító testvéreket a rendőrség oltalmába fogadta.

— **A rendőrség szeptember havi működése.** Schmidt Lajos rendőrkapitány jelentéséből vesszük át a következő beszédes számokat. Annak konstataciója mellett, hogy városunkban a közbiztonsági állapotok eléggé türhetők voltak szeptember havában, fölemlíti a jelentés, hogy lopás bűntette 9, lopás vétsége szintén 9 esetben adódott elő. Egyéb büntett vagy vétség 18 esetben jelentett be a rendőrségen. Nagyobb bűny nem fordult elő. Tüzeset nem volt; kóbor cigányokkal saemben s zsidó zugiskolák ellen való rendőri intézkedésekre nem volt szükség. Öngyilkosság 2 esetben fordult elő, idegen illetőségű egyéneket 18 esetben toloncoltak el. A rendőrségre beérkezett 882 ügy darabból a főkapitány 268, az alkapitány 132, a rendőrbiztos 284 s a tb. tollnok 198 darabot intézett el; a földolgozásra váró restanciák száma: 64. — Ugyancsak itt írjuk meg, hogy rendőrkapitányunk, Schmidt Lajos elsejétől kezdődőleg bevezette a rendőrségen a sajtókönyvet. Ez a mindenképpen üdvös intézkedés jelentősen elő segíti majd az olvasóközönség megbízható hiteles informálását, mire föltétlenül szüksége van ugy a rendőrségnek, mint a közérdeknek; épp azért illeti dicséret érte Schmidt Lajost.

— **Gőzkomp.** Dr. Steiner Oszkár bodrogolasi nagybérő a Bodrog vizi hidasát gőzhajtásra rendezte be. Az új gőzjárműnek sok nézője van.

— **Hírek a siketnémák ungvári intézetéből.** A siketnémák ungvári intézetét — amelybe a tanügyi kormány vármegyénk siketnémáit is utasította s ahol jelenleg is megyénkbeli 9 ily szerencsétlen részesül oktatásban — tudvalevőleg a kormány és a társadalom együttesen tartja fenn. A kormány fizeti a tanonczszemélyzetet, a társadalom a többiről gondoskodik. Összegyűjti a szegénysorsu gyermekek eltartására szükséges összegeket s mivel e siketnémák ugyszólván kivétel nélkül a legszegényebb néposztályból kerülnek ki s a szülők legtöbb esetben egy fillért sem képesek gyermekükért áldozni, így nem esekély az a feladat, mely a társadalomra hárul. A 9 zempléni gyermek eltartása és tanítása a folyó iskolai évben 3706 koronába kerül. Ez összeg előteremtésére a nevezett intézet igazgatósága vármegyénk összes községeinek gyűjtőiveket küldött — de, mint értesülünk, — a legtöbb ivet az illető előjáróságok üresen küldték vissza. Pedig némi jóáratat, — ha a községi bírák, vagy jegyzők köröznék az ivatek, a lakosságot felhívják, hogy kiki tehetsége szerint áldozzon a nemes célra: a legszegényebb községben is össze lehetne gyűjteni néhány koronát s az összes községek adományaiból kikerülne a szükséges költség. Az elmúlt szeptember hónapban megyénk területéről a következő adományok folytak be a siketnémák ungvári intézeténél, amelyekért az intézet igazgatója ezuton mond köszönetet: Befolytak Mitrovich István esp. lelkész, Kisdobra a perbenyiki Szt.-Antal perselyből 2 K. Kula Pál városi jegyző gyűjtése, Tallya 22 K. 40 fill. Prezucha Mihály bíró gyűjtése Nagykázmér 1 K. 20 fill. Összesen: 25 K. 60 fill.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udv. fényképészek műterme Sátoraljaujhely főtéren 9

— **Nevelőül,** esetleg helyettes tanítóul szerény feltételek mellett ajánlkozik egy állami képezdét jelesen végzett intelligens kath. tanító. Bővebb felvilágosítással szolgál Kárpáti Péter, Bodrogzsádany, posta Bodrogolasi.

— **Mindnyájunknak kell néha egy erősítőszert,** mert a folytonos munka fárasztó. Kötőnő erősítő szernek bizonyult a „Scott-féle Emulsió“ mely főleg csukamáj-olajból áll, csakhogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen emésztheti. A „Scott féle Emulsió“ minden gyógyszerárban kapható.

— **Pármái ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arebört finomítja, üdíti ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arebőrűek is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a község nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér 3 darab 2 kor. 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szap-pangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátoraljaujhelyen, Hrabéczy Kálmán drogériájában.

SZÍNHÁZ.

— **** Szini bizottsági ülés.** Sátoraljaujhely város szinügyi bizottsága tegnap Dókus Gyula alispán elnökelete alatt ülést tartott, mely alkalommal elsőnek Micsey F. György szinigazgatónak társulata ujjászervezésére vonatkozó beadványa került tárgyalásra. A bizottság konstataulta,

hogy a mult ülésén megállapított hiányokon Micsey — a beadvány tanúsága szerint — segített s társulatának egyes, a bizottság által megjelölt, szerepköreit új erővel töltötte be. Az ily módon kiegészített társulat teljes névsora a következő: Női szereplők: Cserei Irma subr. primadonna, Micsey B. Julesa népénekésnő, Reviczky Rózi subr. énekesnő, Vörös Alice kolorat-énekesnő, Szirmai Éva segédénekésnő, Halasi Vanda hősnő, Gerőfy Rózi szende, Kálnai Anna vigjátéki színésznő, Csendes Alice naiva, Rózsa hegyi Ilonka segédnaiva, Tarnai Lidi komika, Bartók Edit drámai anya. — Férfi szereplők: Micsey György szinigazgató, Vári Jenő drámai hős, Péchy László bonvivant, Vámosi Jenő baritonista, Váradai Izó operett buffo, Deák Gyula komikus, Vitéz Róbert komikus, Tukorai Lóránd jellemkomikus, Radó Sándor apa, Bajai Mihály szerelmes, Sarlay Kornél komikus, 8 segédszínész, 8 segédszínész, 8 műszaki személy és a 67. gy. ezred 14 tagból álló zenekara. — Ugyancsak e beadvány alapján a bizottság elhatározta, hogy Micseytől a szini-előadásokra vonatkozó engedélyt nem vonja meg, azt 1907. évi április 15-ig, a próbaév végéig, érvényben hagyja. Továbbá négy tagját, dr. Buza Barnát, Ehlert Gyulát, Lengyel Manót és Widder Gyulát fölkerte a bizottság, hogy a jelenleg Eperjesen működő Micsey egyik ottani előadását nézzék végig, vajjon tényleg fedi-e Micsey ujjászervezése a szinügyi bizottság annak idején terjedelmes határozatban kifejtett utasításait. Elhatározta végül a bizottság, hogy az Ujhelyhez csatlakozó városok szinügyi bizottságait a jövő hó folyamán együttes értekezletre hívja meg, mely alkalommal közösen megvitatják a kerület további fontartására vonatkozó, szükséges teendőket.

IRODALOM.

Mióta elmentél...

Mióta elmentél, oly hallgatag, csöndes, Szomorú itt minden...
A virág is hervad, hulldogál a szirma Rácsos kis kertemben.
A madár sem dalol — utra kelt a fecske,
A daru, a golya —
Ki tudja új tavasz, napfényes kikelet Hoz-e még hirt róla?...

Mióta elmentél, csak egyedül ülök
Az ablakom mellett;
Onnan nézegetem sokszor órákig is
A szálló felleget —
Hányszor megkérdezem: nem tud-e hirt rólad,
Nem látott-e téged?...
Hányszor küldök véle a messze távolba
Üzenetet néked...

Mióta elmentél, nem dalolok soha
A hangom sem hallják —
Nem tűzők azóta a hajamba szekfüt,
Hóhéhr violát —
Olyan nyughatatlan türelmetlenséggel
Az órát sem nézem;
Az ajtó nyílását, a lépések zaját
Most meg sem figyelem...

Mióta elmentél, megváltozott minden
Szomorú az élet —
Hisz a napfény, öröm, jókedv és boldogság
Mind eltűnt tevéled...
Azóta a kertben elhervadt a rózsa
Bús szomorú ősz lett —
A lelkem is beteg; mióta elmentél —
S nem láthatlak téged...

Ilonka.

A „Zenélő-Magyarország“ zene-műfolyóirat megjelent 320-ik füzeté a következő értékes zeneműjónságot tartalmazza: I. Hackl N. Lajosnak Farkas Imre poétikus szövegére irt „Ha elér hozzád“ című bájos műdalát, II. Hackl N. Lajosnak „Marianne-Albumlapjába“ című zongoradarabját. III. Bizet György örökszép operájából a „Carmen“-ből 1. Carmen indulót, 2. A „Habanerát.“ IV. Heidlberg Albertnek a budapesti nyári szinkörben 2 nyáron át folyton sorozatos műsoron levő „Tom-Pick“ című operettjéből 1. „Tom Pick belépőjét.“ 2. „Dal az írógép kisasszonyokról“ című kedves kuplóját. E pompás zeneműfolyóiratot, melynek minden száma meghozza mindenkinek a maga izléséhez megfelelő zenei újdonságot, minden zongorázó figyelmébe melegen ajánlunk. Előfizethetni a „Zenélő-Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII. József-körut 20. hol egyuttal a legolcsóbban szerezhető be az összes tan és zeneintézetekben használandó hangjegyek is.

Herceg, Gárdonyi, Bródy, Lyka, Bársony, Heltai, Tömörkény írásival jelent meg az Uj Idők október elsei száma. A magyar uri házak e kedvelt hetilapjának állandó munkatársai ők. Ami frissen kerül ki dolgozó asztalukról, azt nyomban hozzák az Uj Idők hasábjai. A mai magyar szépirodalom legjelesebb termékei vonulnak föl így, hétről-hétre. Mindegyik számon rajta van a szerkesztő Herceg Ferenc szignuma: magvas tartalom, izlés, ötlet és finomság. Az október elsei szám, melylyel az új évnegyed kezdődik, szokatlanul gazdag. A kiemelt írók novelláin, cikkein kívül még bőségesen nyújt olvasnivalót, rajzot és eredeti felvételeket, amelyek hű krónikásai a mult hét aktuálitásainak. — Az Uj Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

A „Gyakorlati Közig. Könyvtár és Döntvénytár“ szeptember 15-én kiadott 18. számában dr. Tókos Géza főszolgabíró érdekes monografiát irt a „Vásárvámokról,“ melyben a vásári vámok, helypénzszedés, a vásári vámszedés körüli visszaélések megtorlása iránti eljárás szabályait nagy tudással és alaposággal ismerteti. A füzet „Főlapján“ pedig dr. Müller Géza szép tanulmányt irt a mai közigazgatási állapotokról. A „Döntvénytári rész“ szintén tanulságos, változatos. Közölve van a földmivélsügyi miniszternek a hajómalmi kihágási ügyekben, a belügyminiszternek a gyógyáru üzleteknek a kiskorúak javára folytatása. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ előfizetési ára egész évre 12 kor. fél-évre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy óra 1 kor. Az előfizetési díjakat legzélszerűbb póstai utalványon a szerkesztő és kiadó: dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII. József körut 74. sz. a. címére küldeni. Mutatványszámokat szívesen küldenek.

Fidibusz. Ötlet és vidámság köszöntött be a „Fidibusz“ című új fővárosi élclappal, mely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos guny. Képei és rajzai is nagy-szerűek. Minden pénteken délben már kézhez kapja a vidéki olvasó is. A „Fidibusz“ legalább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb élclap. Mesésen olcsó! Előfizetési ára: egy évre hat korona, fél évre 3 korona, negyed-évre 1 korona 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Egy szám ára (5 krajcár) 10 fillér. Mutatványszámokat kész-séggel küld a „Fidibusz“ kiadóhivatala (Budapest, Rök Szilárd-utca 9 szám.)

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

TANÜGY.

== **Kinevezés.** A gálszécsi három tanerős állami népiskolánál sok kérdés és sürgetés után a jelenlegi közoktatásügyi kormány, a tankötelesek nagy számára való tekintettel, a negyedik tanítói állást is rendszeresítette s erre **Gönczy József** tokaji lakos, okl. tanítót nevezte ki.

== **Áthelyezések.** A vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gyulai Lajosné sz. **Szilvassy Malvin** szeresesi, és **Mihalyovszky Péter** moscsári állami iskolai tanítókat saját kérelmükre kölcsönös-n áthelyezte.

== **Nyugdíjazás.** **Pusztay Mihály** tályai r. k. népiskolai tanítót a közoktatásügyi kormány 1906. okt. 1-től kezdődőleg évi 980 koronával nyugdíjazta s nevezettnek a népoktatásügyi terén 37 éven át tanúsított ügybuzgó és eredményes működéséért elismerését nyilvánította.

== **Mezőzombor** községben már 4 év óta vajudik az állami iskola ügye, de megszületni még ma sem volt képes, mert amint a tények bizonyítják, — a község ma így, holnap úgy határoz. Remélhető azonban, hogy gr. Apponyi rövidesen rendet csinál a lehetetlen helyzetben, ahol egy tanítóra 170 gyermek van utalva egy istállószzerű viskóban.

== **A csörgői állami iskola**, mint azt annak idején közöltük, f. é. aug. 1-én leégett s ez alkalommal — a régi ronda épület teljesen megsemmisült a benne volt felszerelésekkel együtt. A közoktatásügyi kormány bérelt helyiség felhasználásával gondoskodott legújában arról, hogy Csörgön a tankötelesek ne maradjanak oktatás nélkül.

KÖZGAZDASÁG.

Cikória-termelés.

A cikória-termelés Abauj-Torna és Sáros vármegye egyes községében (nevezetesen a Tarca völgyben) valamint Zemplén vármegyében néhány év óta igen jól be van vezetve.

Előre kell bocsájtani, hogy a cikória-növény mély talaju, jó erőben lévő agyagos vagy homokkal vegyített földet igényel. — A cikóriának a legalkalmasabb elővetemény a téli kalászos, buza, rozs, köles és dohány. A löhere nem bizonyul alkalmasnak, miért nem is tanácsoltatik.

Zab és ugarföldben szoktak cikóriát termesztetni. Emellett azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy az illető föld ne legyen őszi vetésnek szánva, miután a gyökérnek jól meg kell érnie.

Utóveteményül legjobbnak bizonyul a cukorrépa, a takarmányrépa és a burgonya, de még az árpa lóherével is. A cikóriának cukorrépa előtt való termesztése már azért is igen ajánlatos, mert elejét veszi annak, hogy a föld répagyengéséget szenvedhessen és a cikória után termelt répa kiváló suly — és magas cukortartalom által tűnik ki. Epp ezen oknál fogva a Magdeburg (Németország) vidékén lévő cukorgyárak a cukorrépa termesztésükhöz a cikória-termesztést is nagy mértékben fölkarolták. Tudvalevő, hogy a cikória-gyökér főtáplálékát a mélyebb termőföld rétegeiből szedi, miáltal a felső réteg a cikória-termesztés alatt bizonyos pihenésben részesülhet.

A cikória-termelésnek szánt területét még őszzel készítené elő és még a tél előtt mennél mélyebben megtrágyázzandó.

Közvetlen a vetés előtt tavasszal a szalmástrágya alkalmazása határozottan hátrányos, miután a cikória-növény a kötött talajt kívánja meg. A szalmástrágya által pedig éppen az ellenkező éretik el, minek következtében csakis suly és tartalom nélküli cikória produkátumnak.

Oszi trágyázásnak igen ajánlatos a szarvasmarhatrágya és a lótrágya, de ezeken kívül a műtrágya is előnyösen használtatik, még pedig a Thomas-phosphatliszt, melyből egy katasztrális holdra körülbelül 400—500 kilogramm szükségeltetik — Tavasszal pedig lehetőleg nedves talajban Chili-salétromot, még pedig katasztrális holdankint körülbelül 100 kilogrammot kell alkalmazni, ami különben egészen a talaj alkatától és tulajdonságától van függővé téve.

Tavasszal a földet idejekorán meg kell boronálni, hogy a gaz csirázhasson. A szántást azonban abba kell hagyni, legfeljebb akkor fogatosítassék egészen könnyen és simán, ha gaz mutatkozik. A gyakori és mély szántás következtében a talaj igen lazává válnék, mi a cikória-növényre épséggel nem volna előnyös és amellet a talaj sokat veszítene téli nedvességéből. Azért csak akkor ajánlatos a könnyű és sima szántás, ha a földet a gáztól meg akarjuk tisztítani.

Különösen fontos és szükséges, hogy a föld a vetés előtt és utána is jól meghengereztessek, ha géppel lesz vetve, ha pedig kézzel vették, akkor csak a vetés befejeztével kell hengerezni.

A vetést nem kell György napja előtt, tehát csak április végén vagy május elején fogatosítani, mert a korábbi vetés, mint tudjuk, a magbahajtást nagyban elősegíti, különösen ha fagy áll be.

A géppel való vetés határozottan előbbre való a kézzel való vetésnél, miért is nagyon helyes, hogy egynéhány község ezen célnak megfelelő vetőgépet már beszerzett magának és ahol ez eddigelé még meg nem történt, ott nem kellene tovább várni, mert ezen vetőgép beszerzése idővel igen jól kifizeti magát, miután más mag elvetésére is használható. Abban az esetben, ha nagyobb vetőgépet vagy esetleg kisebbet venne egynéhány gazda közösen, akkor csekély kölcsönj fejében azt kölcsönbe is lehetne adni, miáltal az érte fizetett összeg idővel megtérülne.

A cikóriának a géppel való vetés 25 centiméternél ne legyen keskenyebb, mert ezáltal a gyomlálás igen megkönnyíttetik. A gyomlálás, mely ha a kézzel fogatosítatik, nagy idővesztéssel jár s ennél fogva sokba is kerül. Erre a célra tehát legalkalmasabbnak bizonyul egy már éveken keresztül kipróbált és praktikusnak találtatott, igen ajánlatos eszköz, az úgynevezett: „Eredeti amerikai 18. sz. Planet jr. egykerekű kapáló”, mely a Clayton és Shuttleworth cég budapesti raktárából való és minden nagyobb városban valamelyik vaskezelkedésben beszerezhető 14 korona árban „ab Budapest.” — Ezen kis eszköz az utolsó időben különösen cukorrépa-termesztéssel foglalkozó gazdaságokban talált nagy kelendőségre, mert a használata, eltérőleg az eddigi rendszerű közönséges kézzel kapálás ellenében, igen sok előnnyel jár. Ezen kapáló még asszonyok által is igen könnyen kezelhető és miután valamennyi géppel való vetésre nagy előnnyel használható, igen praktikus. Az egykerekű kapálóval fél katasztrális hold, mely géppel lett bevettve, 1 személy által 1 nap alatt alaposan megkapálható, ami a kézzel kapálás ellenében tetemes megtakarítást biztosít. Mihelyt gaz mutatkozik, ezen kapálóval a talajt meg kell dolgozni egyszerű és könnyű módon, mely munka bőven kifizeti magát a jó hozam által.

A fiatal növényzet egyesélése és esetleges kitépése pontosan fogatosítandó, mert ennek elmulasztása esetén a termelő csak saját magát károsítja meg, miután a növényzet igen sűrű lesz, minek következtében a gyökér fejlődése nagyon befolyásoltatik és csak vékony, nem husos gyökereket kapunk, melynél a kiszedés és a megtisztítás körüli munka épen oly nagy, mint a kifejlett gyökérnél,

ellenben sulyra nézve kétszeresen kedvezőtlen.

Épp oly fontos és a termelő érdekében fekszik, a magbahajtásos gyökereket azonnal kitépni az első felépésnél, nem csupán azért, mert abban az időben még a tehéneknek takarmányul adható, hanem leginkább azért, mert az eltávolítás következtében a talajban lévő gyökerek jobban fejlődhetnek.

A géppel való vetésnek még egy további előnye is van, t. i. a gyökerek kiszédése ekével történhetik, mely célra a „Sack-féle kiemelő-éke” igen alkalmas. Mihelyt az egyes sorok ezen ekével át vannak szelve, a gyökerek, melyek ezáltal kiemeltek és egyoldalt egészen szabaddá vannak téve, könnyen eltávolíthatók. Aztán fel kell őket halmozni, megtisztítani és a levélrészét elvágni.

Ezen eljárás a kétágu kapával való kiszédéssel szemben még azt az előnyt is nyújtja, hogy a talaj mélyen felszántatik, — tehát nem kell megegyeszer szántani.

Azon termelő, ki a cikória-termesztést nagyban és észszerűen kultiválja, vagy az, aki a kicsinybeni termesztést lehetőleg a saját embeivel keresztül viheti, a jelenlegi 3 kor. 80 fill. — 4 kormányi szép ár mellett — Kassára szállítva — mindenkor megfogja találni saját előnyét, nevezetesen azért, mert a cikória-termesztés által a talaj akármelyik kalászos, gumós vagy gyökérnövény számára, mely a vetésforgóba telvéttetik, kedvezően befolyásoltatik és mindenekelőtt azért is, mert a termelő őszzel biztosan megkapja készpénzben a termésért járó összeget.

Másoldalról azonban veszély fenyegeti Magyarországot egyes vidékén már olyan szépen bevezetett cikória-termelést, amennyiben más országokkal szemben, hol szintén nagyban termelik a cikóriát, nem versenyképes. — Amint ezen sorok beküldője maga személyesen is meggyőződhetett, Németország északi részében 2 márká 20 fillér — 2 márká 30 fillér ár mellett nagy mennyiségben termelik a cikóriát és miután átlagosan 400 kilogramm nyers gyökérből 100 kilogramm szárított gyökereket lehet kapni, ennek folytán ottan körülbelül 3 márkával olcsóbban jön a szárított cikóriagyökér, mint itt nálunk. A Magyarországon lévő gyárak már most is nagy áldozatot hoznak akkor, midőn a mi — jóval drágább árunkat megveszik s ezáltal a cikória-termelést még lehetővé teszik nálunk.

Ezt szem előtt kellene tartani, mert hiszen ebben a tekintetben bizonyára a magdeburgi világpiac a legmértvadóbb, ami itt Magyarországon azonban még nem eléggé ismeretes s éppen azért ajánlatos volna a cikóriának nagyban termelése és a versenyt a külfölddel minden erővel fel kellene venni!

* **Szilágyi Diskant**, miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóra, valamint legújabb „Villán” centrifugális bogyzó és zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített „Kossuth”, „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók nem különben a nagy üzemi préseléshez készített Rákóczy „kettős kosaru” sajtók, a melyeknél a régi világ fából készített prése genialisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ennél fogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, 1902. évi egri és a pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A Grünfeld-ügy főtárgyalása.** Ismeretes t. olvasóink előtt Grünfeld Vilmos volt sztropkói járásorvosnak a felvidéki izr. anyakönyvek meghamisítása által elkövetett bűnténye, amely ügyben a sátoraljujhelyi kir. törvényszék már két ízben tüzött ki főtárgyalást, de mindkét alkalommal — közbevetett védői felebbezés miatt — a bűnper befejezése nem sikerült. E napokban érkezett meg újabban a kir. törvényszékhez az orsz. igazságügyi orvosi tanács véleménye, mely Grünfeldet teljesen beszámíthatónak jelenti ki s ez alapon a kir. törvényszék az újabb — most már remélhetőleg befejező — főtárgyalást október hó 15. és következő napjaira tüzte ki. A tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánul különösen jogász körökben. Vádlottat dr. Fried Lajos orsz. képviselő védi. A vádhatóság képviselője Sárospataky József kir. alügyész, e bűnper alapos ismerője, aki kezdettől fogva a vizsgálóbíróval együtt működött a nagy arányú bűnügy felderítésén. Mint már jeleztük is, az ügyész vádirata egész kötetet kitevő nagy munka. A főtárgyalás lefolyásáról s az ítéletről annak idején ki-merítő tódosítást fogunk hozni.

§ **Elítelt tolvaj.** A helybeli törvényszék ma ifj. Ferenc János, többször büntetett, 13 éves csavargó, notorius tolvaj suhancot lopásért 3 havi börtönre ítélte és egyben elrendelte, hogy a fiu a büntetés kitöltése után, 20 éves koráig az aszódi javító intézetben neveltessék.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír, épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostorozunk. Másképp áll a dolog azonban, ha oly szert veszünk, mint például a SCOTT-féle EMULSIO, mely a legjobb csukamájolajból alfoszfor-savas méz és nátron hozzáadásával készül és az egész test szervezetét gyorsan és állandóan erősíti, úgy hogy a legrövidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmúlnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akaraterő lép. Mint erősítő szer gyöngé, vézna gyermekek és lábadozók részére a SCOTT-féle EMULSIO teljesen egyedül áll a maga nemében. A SCOTT-féle EMULSIO összehasonlíthatatlanul hatásosabb és győgyerejében gazdagabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerháza”

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerházaiban.

Eladó ház.

A Rákóczi-utcán egy teljesen külön álló urilakással bíró ház szabad kézből eladó. Bővebbet özv. Rieder Ferencznél.

Kereskedők és iparosok figyelmébe!

HIRDETÉSEK

a jövő 1907. évre szóló

„Zemplén Naptára”

számára

== október hó 20-ig jutányos áron fölvételnek ==

kiadóhivatalunkban. (Telefon: 42. sz.)

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult háziser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényénél, csúznál és meghűléseknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Teljes ellátást
nyerhet tisztességes polgári családnál egy gimnáziumi tanuló, közvetlen a gimnázium mellett.
Cím a kiadóhivatalban.

Tanuló
felvétetik
Scholder István
műasztalosnál,
Sátoraljaújhely
Gyártelep-utca.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés „Grand Prix”

Globus
tisztító kivonat
jobban tisztít mint bármely más fény-tisztítószer.

Egy előkelő illusztrált kétheti folyóirat terjesztésére
sürgösen keresek jó megjelenésű urakat, esetleg intelligens hölgyeket is. Ajánlatok csak levélileg sürgösen küldendők HUSZÁR BÉLA czimére BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 4.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a leg-rövidebb idő alatt közvettem.

Jóhirnevű vendéglőmben
kötő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Sajhely. Korona-u.

Egy tanuló
könyvnyomdánkba
azonnal felvétetik.

Eladó szőlő.

Mádon hét kat. hold 2 éves termő, kütűnő fekvésű és talaju ojtvány-szőlő elköltözés miatt eladó. Ára 10000 frt. Vételhez 4000 frt készpénz szükséges. — Czim a kiadóhivatalban.

Keil-lakk

legkütűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glaser”, fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: J. V. Gallotsitz. — Kassa: Novelly Sándor utóda.

Kis-Szeben: Kasewitz J. János.

A „BLOUSKIRÁLYHOZ.”

SZEGŐ SÁNDOR
 uri- és női divatáruháza
 SÁTORALJAUJHELY, FŐTÉR.

Őszi újdonságok

kosztümök, aljak, pongyolák.
 Blousok, gyermekruhák, jouponok.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat elnökétől.

741.
 1906. eln. szám.

Meghívó.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat t. tagjait *folyó évi október hónap 17. napján délelőtt 10 és fél órára Királyhelmece*re, a társulat székházának üléstermébe

rendes évi közgyűlésre
 hívom össze.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1905. évi számadások megvizsgálásáról s a választmány javaslata a felmentvény megadása iránt.
 3. Az augusztus 23-án tartott közgyűlés határozatához képest az alapszabályok módosításának tárgyalása.
 4. Elhalálozás folytán megüresedett választmányi tagsági hely betöltése.
 5. A tiszviselők és altisztek korpótlék-szabályzatának megállapítása.
 6. Az 1907. évi költségvetés megállapítása.
 7. Esetleges egyéb választmányi javaslatok.
- Kelt Perbenyiken, 1906. évi október hó 2.

Hazafias üdvözlettel;

Gróf Mailáth József,
 társulati elnök.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozzuk, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Földbirtokosok figyelmébe!

A Franck Henrik Fiai-féle kassai pótkávé-gyár igazgatósága a mezőgazdaságnak egy új ágát: a

cikória (katánk-gyökér) **termesztését**
 cichorium inthibus

ajánlja kísérleti művelésre.

A nyers anyag 1907. évben métermázsanként 3 K. 60 fill.-nyi árban, 3% sulylevonással vétetik át ab „rakodó állomás” és a gyárudvarban konstatált tisztasuly értéke azonnal készpénzben kifizettetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyári igazgatóság.

Kassán, 1906. szept. 15-én.

FRANCK HENRIK FIAI.

Schottola Ernő Budapest.

Nagykereskedő és gyáros,

VI, Andrásy-ut 2. szám.

Pinczegazdasági osztály.

Ajánlja

borpréseit, borszivattyuit
 és borszűrőit,
 ruggyanta- és kender-tömlőket,
 a szüreteléshez és pincze-
 gazdasághoz szükséges összes
 kellékeket.

Árjegyzéket kívánatra készséggel küld.

Tavaszi és nyári szezonra!

ajánlom gőzre berendezett

évek óta jóhírnévként örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű **vegyi ruhatisztító-intézetemet,**

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműeket tisztításra, u. m. utczeni, bálai és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműeket bontás nélkül, bármilyen divatos színek megfestésére.

Ajánlom **güvrirozó gépemet** a n. é. hölgyközönségnek szíves figyelmébe. Güvrirozni elvállalok mindenféle szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet egész 150 centiméter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítottak és gőzhengeren vasaltatnak.

Hímzett kézimunkák is a legolcsóbban tisztítottak.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlván maradtam

Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Sátoraljaújhely, Bercsényi-utca, saját házában.
 A megyeház háta megett, a fogházzal szemben.